

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої
ради від 23.03.2017 р. № 3

Введено в дію з 01.09.2017 р.
наказ від 26.05.2017 р. № 348

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«Тренерська діяльність з обраного виду спорту»
Academic curriculum
«Coaching in a chosen area»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

професійна кваліфікація: тренер з обраного виду спорту,
вчитель фізичної культури

Professional qualification: coach in a chosen sports area,
teacher of physical culture

Лист-погодження

Освітня програма «Тренерська діяльність з обраного виду спорту»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 01 Освіта
спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
професійна кваліфікація: тренер з обраного виду спорту,
вчитель фізичної культури

Розглянуто та затверджено на засіданні
Вченої Ради Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту
Протокол № 4 від 20 грудня 2016 р.

Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри спортивної підготовки
Протокол № 4 від 23 листопада 2016 р.

Розробники:
Білецька В.В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Лопатенко Г.О., кандидат наук з фізичного виховання і спорту
Леонтьєва О.В., завідувач НМЦ стандартизації та якості освіти

Рецензенти:
Шинкарук О.А., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор,
завідувач кафедри інноваційних та інформаційних технологій у фізичній
культурі і спорті Національного університету фізичного виховання і спорту
України
Бакум А.В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, майстер спорту
України з фехтування, тренер з фехтування олімпійського коледжу імені Івана
Піддубного

1. Загальна характеристика освітньої програми

Освітня програма (ОП) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, в якому визначається нормативний зміст навчання, встановлюються вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки фахівця

Спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Галузі знань 01 «Освіта»

Кваліфікації «тренер з обраного виду спорту, вчитель фізичної культури»

З узагальненим об'єктом діяльності: теоретична і практична діяльність у сфері освіти і науки.

З нормативним терміном навчання (денна форма): 3 роки 10 місяців на базі повної загальної середньої освіти. Загальний час навчальної підготовки становить 7200/240 (годин/ кредитів), що не перевищує існуючі нормативи. Крім теоретичних занять, студенти проходять навчальну та виробничу практики за напрямом підготовки.

Документ встановлює:

- профіль програми «тренерська діяльність з обраного виду спорту»;
- визначення загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей;
- заплановані програмні результати навчання;
- умови навчання, методи;
- внутрішню систему забезпечення якості.

Методологічним базисом освітньої програми підготовки тренера з обраного виду спорту, вчителя фізичної культури стала Національна рамка кваліфікацій 2011 р. та Освітня програма – Проект «Гармонізація освітніх структур в Європі» («Tuning of educational structures») 2012 р. (табл. 1).

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає шостому НРК і передбачає здобуття особою теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок щодо організації спортивного тренування, проведення уроків з фізичної культури, фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту, залучення різних груп населення до занять фізичною культурою і спортом; профілактики захворювань та травматизму, надання долікарської допомоги, ведення здорового способу життя.

Загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності майбутніх тренерів з обраного виду спорту, вчителів фізичної культури (узгоджено зі стандартами Національної рамки кваліфікацій)

Рі- вень	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
1(6)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі (Фізична культура і спорт) професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується невизначеністю умов			
	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтепретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах
	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності		Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності

Розробка освітньої програми з підготовки тренера з обраного виду спорту, вчителя фізично культури має під собою мету сформувати у бакалаврів компетентності тренера, вчителя, здатного до самостійної роботи. Програма передбачає можливість спеціалізації за видами спорту.

У профілі освітньої програми представлені основні її характеристики (табл. 2).

Профіль програми професійна кваліфікація: тренер з обраного виду спорту, вчитель фізичної культури <i>Professional qualification: coach in a chosen sports area, teacher of physical culture</i> Освітня програма «Тренерська діяльність з обраного виду спорту» <i>Academic curriculum</i> <i>«Coaching in a chosen area»</i>		
<i>Тип ступеня та обсяг програми</i>		одиничний, 240 кредитів ЄКТС /3 роки 10 місяців
<i>Вищий навчальний заклад</i>		Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна Borys Grinchenko Kyiv University, Ukraine
<i>Акредитаційна організація</i>		Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
<i>Період акредитації</i>		____._____.20____
<i>Рівень програми</i>		FQ-EHEA – перший цикл , EQF-LLL – 6 рівень, НРК України – 6 рівень
A	Мета (цілі) програми	
	Здійснити підготовку компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі фізичної культури і спорту, здатного самостійно розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в процесі професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту, з широким доступом до працевлаштування	
B	Характеристика програми	
1.	<i>Предметна область / спеціальність</i>	Блок медико-біологічних дисциплін / блок психолого-педагогічних дисциплін / блок теоретичних основ спортивної підготовки, спортивної майстерності (25/16/59)
2.	<i>Фокус програми: загальна / спеціальна</i>	Спеціальна
3.	<i>Орієнтація програми</i>	Професійна з орієнтацією на підготовку тренерів з обраного виду спорту

4.	Особливості програми	Навчання побудоване на дослідженнях
C	Працевлаштування та продовження освіти	
1.	Працевлаштування	Робочі місця в спортивних організаціях, у спортивних школах, федераціях з видів спорту, збірних та клубних командах, середніх загальноосвітніх навчальних закладах, центрах спорту і здоров'я
2.	Продовження освіти	Продовження навчання на другому рівні вищої освіти
D	Стиль та методи навчання	
1.	Підходи до викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, що передбачає демократичні засади викладання, зокрема особистісно орієнтований, діяльнісний, творчий підходи. Контекстне навчання, проблемні технології викладання, інтерактивні методи навчання
2.	Система оцінювання	Проміжний та підсумковий контроль: письмові та усні екзамени, заліки, звіти з практики, тести, курсова робота, випускна бакалаврська робота, випусковий екзамен
E	Програмні компетентності	
1.	Загальні	Світоглядна – наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду та європейських цінностей. Збереження духовних традицій українського народу в європейському культурному просторі. Розуміння переваг здорового способу життя та прийняття їх як власних цінностей. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії. Громадянська – здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина України. Здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень. Повага до українського народу, держави України, її символіки, культури, мови. Уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю. Комунікативна – здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності.

		Здатність працювати у команді. Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами. Самоосвітня – здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Лідерська – здатність до самоосвіти у форматі «самоосвіта протягом усього життя», вибудови концептуальних положень щодо ефективної фахової самопрезентації у сфері фізичної культури і спорту, здатність до актуалізації лідерських якостей у команді. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.
2.	Фахові	Психолого-педагогічна – здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості, визначати закономірності, розвиток і форми психічних проявів людини у спортивній діяльності, а також формувати мотиваційно-ціннісні орієнтації особистості, використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і методики фізичного виховання. Управлінська – здатність організовувати діяльність та забезпечувати ефективне управління окремими суб'єктами сфери фізичної культури і спорту, здійснювати підприємницьку діяльність у сфері фізичної культури і спорту, використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар. Дослідницько-аналітична – здатність здійснювати науково-дослідну діяльність у сфері фізичної культури і спорту, пошук нової інформації, що міститься в різноманітних друкованих та електронних джерелах, аналізувати процес становлення та розвитку спорту, користуючись відповідними пошуковими методами і системами; здійснювати розрахунки для обґрунтування використання засобів спортивного тренування, визначати особливості спортивної техніки з урахуванням базових знань з метрології та

	біомеханіки, володіти сучасними методами наукового дослідження, які застосовуються у сфері фізичної культури і спорту, використовувати методи математичної статистики, робити висновки у відповідності до поставлених завдань; здійснювати проектування наукової роботи; організовувати та здійснювати наукове дослідження з проблем фізичної культури і спорту. Здоров'язберігальна – здатність використовувати під час навчання та виконання професійних видів робіт основ медичних знань, надавати долікарську допомогу особам під час виникнення у них невідкладних станів та патологічних процесів в організмі, використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знань про будову тіла людини та механізми життєдіяльності її організму, фізіологічні та біохімічні основи адаптації до фізичних навантажень різної спрямованості. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базових знань з теорії та методики фізкультурно-спортивної реабілітації (в тому числі осіб з інвалідністю). Спортивно-педагогічна – здатність застосовувати систему знань із загальної теорії і методики спортивної підготовки, пояснювати принципи, засоби та методи спортивної підготовки; інтерпретувати теорію навчання рухових дій; описувати методики розвитку рухових якостей спортсмена; визначати форми організації занять у спорті; враховувати особливості спортивної підготовки дітей та молоді. Здатність використовувати методику навчання різним видам рухових дій при заняттях масовим спортом, визначати форми організації, методи та засоби занять фізичним вихованням і спортом для різного контингенту, проводити щорічне оцінювання фізичної підготовленості населення України. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базових знань з історичних закономірностей та особливостей розвитку фізичної культури і спорту, аналізувати процес становлення та розвитку олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.
--	---

F	Програмні результати навчання: - Здатен визначати психічні стани людини у спортивній діяльності, психологічні якості особистості за допомогою методів психологічних досліджень, здатен визначати мотиви та інтереси дітей і підлітків до занять фізичною культурою і спортом, здатен використовувати методи розвитку мислення, пам'яті, уваги, уваги у спортсменів та учнів. Здатен використовувати принципи, засоби, методи і форми навчання, методи педагогічного дослідження. - Здатен проводити уроки фізичної культури, фізкультхвилинки, ранкову гігієнічну гімнастику, рухові ігри, спортивні розваги рекреаційного типу з учнями молодшого, середнього і старшого шкільного віку, а також з учнями, які мають відхилення у стані здоров'я. Здатен визначати рівень рухової активності, складати персональні програми оздоровлення на основі показників стану здоров'я та пропозицій ВООЗ; організовувати заходи залучення різних груп населення до здорового способу життя з урахуванням сучасних методів діагностики фізичного здоров'я. - Здатен спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою. Здатен проявити загальнокультурну ерудицію. Здатен використовувати інструкції, методичні рекомендації, встановлені норми, нормативи, технічні умови для забезпечення якісного виконання завдань професійної діяльності; вносити рекомендації щодо введення нових чи зміни існуючих вимог до якості послуг у сфері фізичної культури і спорту. - Здатен здійснювати комплектацію навчальних груп; організацію тренувального процесу; організацію підготовки та участі в змаганнях; забезпечення комплексності виховання; організацію матеріально-технічного забезпечення. Здатен забезпечити організацію дій учнів, спортсменів та керівництво ними; вирішувати виховні задачі; визначати засоби заохочення чи покарання спортсмена, використовувати допоміжні засоби і методи передачі інформації. - Здатен визначати особливості структури управління у сфері фізичної культури і спорту; інтерпретувати принципи, функції та методи управління; обґрунтовувати проекти управлінських рішень для забезпечення ефективної діяльності окремих суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, розробляти програми нововведень і складати план заходів щодо реалізації цих програм. Здатен планувати, чітко формулювати цілі, застосовувати різноманітні методики, технології та
---	---

практики тайм-менеджменту, які сприятимуть ефективній організації часу відповідно до особистісних та професійних потреб.

- Здатен використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар; проводити моніторинг змін у законодавстві, орієнтуватися у нормативних актах сфери фізичної культури і спорту.

- Здатен знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; використовувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Здатен працювати з науковою інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі Інтернет, здійснювати проектування наукової роботи, визначити проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, скласти робочий план теоретичного та експериментального дослідження.

- Здатен здійснювати виміри у відповідності до метрологічних вимог, біомеханічний аналіз, синтез, моделювання фізичних вправ та керування рухами людини, визначати особливості спортивної техніки з урахуванням базових знань з метрології та біомеханіки.

- Здатен продемонструвати рівень інформаційної та комп'ютерної культури, уміння працювати на сучасній комп'ютерній техніці та використовувати сучасні інформаційні технології для вирішення різноманітних завдань професійної практичної діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Здатен використовувати методи аналізу літератури, опитування та анкетування, метод експертних оцінок, методи визначення фізичного розвитку, функціональних показників організму, методи оцінки рівня фізичної підготовленості і фізичної працездатності, методи визначення рівня фізичного здоров'я.

- Здатен визначати та демонструвати на препаратах, муляжах та іншому матеріалі будову опорно-рухового апарату, серцево-судинної, нервової та інших систем організму людини; пояснювати перебіг фізіологічних процесів в організмі людини; прогнозувати зміни функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; характеризувати біохімічні механізми енергетичного забезпечення м'язового скорочення при фізичних навантаженнях різної величині і спрямованості.

- Здатен використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання із загальної теорії здоров'я та визначати шляхи і умови ведення здорового способу життя. Здатен

діагностувати функціональний стан організму людини; надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; обирати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту людей в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій; застосовувати гігієнічні заходи у процесі занять фізичною культурою і спортом.

- Здатен використовувати засоби, методи та форми фізкультурно-спортивної реабілітації відповідно до нозологічних особливостей осіб з інвалідністю для успішного забезпечення тренувального процесу та організації змагань.

- Здатен продемонструвати техніку виконання основних та допоміжних прийомів масажу з урахуванням ділянки тіла та індивідуальних особливостей спортсмена, техніку самомасажу та надати рекомендації щодо його проведення іншою особою. Здатен використовувати прийоми спортивного масажу з урахуванням етапу спортивного тренування, характеру навантажень, функціонального стану спортсмена.

- Здатен аналізувати процес становлення та розвитку спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях, особливості розвитку фізичної культури і спорту в різні історичні періоди у світі та Україні.

- Здатен продемонструвати техніку різних способів плавання, технічні прийоми у спортивних іграх, техніку різних видів бігу, стрибків, гімнастичних та силових вправ; здатен використовувати засоби і методи навчання руховим діям у плаванні, спортивних іграх, легкій атлетиці, гімнастиці, силових видах спорту.

- Здатен використовувати засоби та методи спортивної підготовки, визначати структуру тренувального процесу, проводити тренувальні заняття різного типу та спрямованості зі спортсменами різного віку, статі і кваліфікації в системі олімпійського, професійного, адаптивного спорту. Здатен здійснювати відбір і орієнтацію спортсменів на різних етапах спортивної підготовки з урахуванням стану здоров'я, фізичного розвитку, тілобудови, фізичної підготовленості, психофізіологічних особливостей тощо.

- Здатен організовувати та проводити змагання з обраного виду спорту та з масових видів спорту, здійснювати суддівство змагань, оформлювати відповідні документи (положення про змагання, заявки, звіти тощо).

	• Здатен будувати моделі змагальної діяльності, підготовленості, морфо-функціональні моделі, здійснювати моделювання річної підготовки, використовувати засоби відновлення та стимулювання працездатності спортсменів, планувати спортивну підготовку та змагальну діяльність в екстремальних умовах (середньо- та високогір'я, в умовах високих і низьких температур, при порушеннях циркадних ритмів). • Здатен здійснювати контроль фізичної, технічної, тактичної підготовленості спортсменів на різних етапах багаторічної спортивної підготовки, складати програми тренувальних занять, програми мікро-, мезо- та макроциклу спортивної підготовки, спрямовані на розвиток фізичних якостей та вдосконалення техніко-тактичної підготовленості.
--	--

3. Опис програми навчання

3.1. Перелік дисциплін

Навчання проводиться за блоками навчальних дисциплін, в які включені: обов'язкові навчальні дисципліни, спрямовані на формування загальних компетентностей («Університетські студії», «Українські студії», «Суспільно-політичні студії», «Філософські студії», «Українська мова», «Іноземна мова»), навчальні дисципліни спрямовані на формування спеціальних (фахових, предметних) компетенцій (блок медико-біологічних та психолого-педагогічних дисциплін, блок теоретичних основ спортивної підготовки, блок спортивної майстерності), різні види практики (навчальна (педагогічна), виробнича (тренерська)) та атестація (комплексний екзамen із дисципліни «Загальна теорія підготовки спортсменів» і блоку медико-біологічних дисциплін та захист бакалаврської роботи).

3.2. Навчальний план

Навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю та атестацію.

Навчальний план затверджено рішенням Вченої ради Університету.

Зміст і структуру навчального плану було узгоджено та прийнято колективом кафедри спортивної підготовки (табл. 4).

Структура навчального плану підготовки бакалавра

I. Обов'язкові навчальні дисципліни		Кількість кредитів
1. Навчальні дисципліни		
Формування загальних компетентностей		
1.	Університетські студії	4
2.	Українські студії	4
3.	Суспільно-політичні студії	4
4.	Філософські студії	4
5.	Українська мова	4
6.	Іноземна мова	10
Формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей		
1.	Анатомія і фізіологія	8
2.	Медико-біологічні основи фізичної культури і спорту	16
3.	Фізична реабілітація	4
4.	Масаж	4
5.	Педагогіка і психологія	12
6.	Професійна (педагогічна) майстерність фахівця фізичної культури і спорту	4
7.	Теорія і методика викладання фізичного виховання	4
8.	Олімпійський та професійний спорт	12
9.	Загальна теорія підготовки спортсменів	14
10.	Сучасні ІКТ та методи досліджень в ФКіС	4
11.	Кінезіологія (біомеханіка з елементами динамічної анатомії)	4
12.	Управління у фізичній культурі і спорті	4
13.	Методика викладання спортивних дисциплін	20
14.	Теорія і методика викладання обраного виду спорту	16
15.	Курсова робота з ТМВОБС	1,5
2. Практики		
1.	Навчальна (педагогічна)	3
2.	Виробнича (тренерська)	16,5
3. Атестація		
1.	Комплексний екзамєн («Загальна теорія підготовки спортсменів» і медико-біологічні дисципліни)	1,5
2.	Захист бакалаврської роботи («Теорія і методика викладання обраного виду спорту»)	1,5
4. Вибіркові навчальні дисципліни		60
Усього: 240 кредитів		

3.3. Засоби діагностики досягнутих програмних результатів навчання

Атестація бакалавра зі спеціальності «Фізична культура і спорт» здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі. Атестація студента проводиться у вигляді складання комплексного екзамену та захисту бакалаврської роботи.

Оцінка бакалаврської роботи здійснюється за 100-бальною шкалою. Бакалаврська робота має комплексний науково-прикладний характер, підхід до оцінки є багатоаспектним. Оцінюванню підлягають як сам зміст роботи, так і її оформлення та представлення під час захисту (табл. 5).

Таблиця 5

Підстави для оцінки	Норми оцінювання в балах
Практична значущість роботи, наявність результатів впровадження	0-15
Дотримання структури роботи, наявність необхідних структурних елементів	0-5
Теоретико-прикладна цінність дослідження	0-10
Аргументованість висновків	0-20
Якість опрацьованих джерел у списку літератури	0-10
Унікальність роботи (мінімум 75 % унікальності)	0-10
Захист бакалаврської роботи	0-30

Відповідно до виконаних вимог бакалаврська робота оцінюється таким чином:

Оцінка за 100-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за чотирибальною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
71-79	C	
61-70	D	задовільно
50-60	E	
0-49	F	незадовільно

Критеріально оцінюються результати навчання при формуванні наступних компетентностей випускників:

Загальні:

- Світоглядна.
- Громадянська.

- Комунікаційна.
- Самоосвітня.
- Лідерська.

Фахові:

- Психолого-педагогічна.
- Управлінська.
- Дослідницько-аналітична.
- Здоров'язберігальна.
- Спортивно-педагогічна.

4. Умови навчання, методи

Умови навчання, методи та форми навчання кафедра спортивної підготовки визначає відповідно до положень про організацію освітнього процесу в університеті.

Мова викладання – державна українська мова.

Форми навчання: денна, заочна.

Форми навчання можуть поєднуватися з елементами дистанційних технологій навчання (ЕНК на платформі Moodle). Організація навчального процесу з використанням технологій дистанційного навчання регламентується окремим положенням по Університету, затвердженим наказом ректора № 180 від 28.04.2014 р.

Форми організації освітнього процесу:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності поділяються на види:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з першоджерелами; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Видами навчальних занять є:

- лекція;
- семінарське, практичне, лабораторне;
- консультація.

Лекція – це логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад навчального, наукового матеріалу.

Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять в бакалавраті, що формує у студентів основи знань з певної наукової галузі, визначає напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної навчальної дисципліни.

Як правило, окрема лекція є елементом курсу лекцій, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або декількох тем навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Лекції проводяться, як правило, професорами і доцентами, а також провідними науковими працівниками та спеціалістами, запрошеними для читання лекцій. Лектор, якому доручено читати курс лекцій, зобов'язаний не пізніше ніж за 3 місяці до початку навчального року подати кафедрі складену ним робочу програму з дисципліни та розробити контрольні завдання для виконання підсумкового контролю.

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, на якому викладач організовує вивчення попередньо визначених тем. Семінарські заняття можуть проводитись у формі бесіди, обговорення рефератів і доповідей, дискусій, круглих столів, тощо.

Практичне заняття – це організаційна форма навчального заняття, при якій викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідних завдань.

Практичні заняття проводяться в аудиторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою, або в спортивних залах, басейні, на стадіоні, в легкоатлетичному манежі, тренажерному залі. Практичні заняття, за необхідності, можуть проводитись в організаціях, закладах та установах.

Лабораторне заняття – це проведення студентами за завданням викладача дослідів з використанням приладів, інструментів і інших технічних засобів, тобто це вивчення різних явищ за допомогою спеціального устаткування. Лабораторні заняття проводяться у виді фронтальних експериментів, лабораторних робіт, практикумів і т.п. Ці заняття часто носять дослідницький характер. Лабораторні заняття призначені для практичного засвоєння матеріалу. У традиційній освітній системі лабораторні заняття вимагають

спеціального устаткування, макетів, імітаторів, тренажерів і т.д. Ці можливості істотно спрощують задачу проведення лабораторного практикуму за рахунок використання мультимедійних технологій, імітаційного моделювання і т.д. Віртуальна реальність дозволяє продемонструвати тим студентам явища, що у звичайних умовах показати дуже складно чи взагалі неможливо.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчального або навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується обов'язковим звітом щодо його виконання.

Перелік дисциплін, які передбачають виконання ІНДЗ, затверджується на засіданні Вченої ради структурного підрозділу (факультету, інституту) для кожного курсу кожної спеціальності до початку навчального року.

Наявність ІНДЗ обов'язково відображається у робочій навчальній програмі дисципліни. До відома студентів доводяться зміст ІНДЗ, графік звітності по кожному ІНДЗ протягом вивчення дисципліни, кількість балів, можливих для одержання за результатами звітування щодо виконання ІНДЗ та ін.

Консультація – проводиться з метою отримання студентом відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання, для пояснення певних теоретичних положень чи аспектів та їх практичного застосування.

Консультація може бути індивідуальною або проводитись для групи студентів. Можливе проведення консультацій в дистанційному форматі (в тому числі в он-лайн режимі). Графік консультацій викладачів складається кафедрою на початку семестру і доводиться до відома студентів.

Самостійна робота – є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу без участі викладача в час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у студента самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом. Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни та відповідними методичними рекомендаціями. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Практична підготовка студентів – є обов'язковим компонентом навчального процесу і має на меті набуття студентом професійних компетентностей відповідно до різних освітніх програм. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення.

Курсова робота – вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, що виконується студентами протягом семестру з

метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика курсової роботи зазвичай є частиною наукового пошуку кафедри. Проблеми наукового пошуку, зображені в курсових роботах студентів, можуть знайти своє продовження в дипломних роботах. Таким чином забезпечується наступність науково-дослідницької діяльності студентів від курсу до курсу, послідовність засобів і форм її проведення відповідно до логіки навчального процесу.

Бакалаврська робота – це індивідуальне завдання науково-дослідницького, творчого характеру, яке виконує студент на завершальному етапі фахової підготовки за освітнім ступенем бакалавра і є однією із форм виявлення теоретичних і практичних знань. Вміння їх застосовувати при розв'язуванні конкретних наукових, соціальних та виробничих завдань та містить елементи наукової новизни в даній галузі знань або напрямку практичної діяльності.

Наукові керівники бакалаврських робіт призначаються з числа висококваліфікованих працівників кафедри спортивної підготовки, які мають науковий ступінь і / або вчене звання.

Студенти мають право запропонувати свою тему бакалаврської роботи з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевага надається темам, які продовжують тематику виконаної курсової роботи, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника. Запропонована тематика обов'язково обговорюється на засіданні кафедри і при позитивному рішенні затверджується як тема бакалаврської роботи.

Перед захистом бакалаврські роботи проходять обов'язкову перевірку на плагіат. Роботи, що виконані не самостійно, а також ті, що не пройшли перевірку або мають понад 25% співпадань (плагіату), до захисту не допускаються.

5. Внутрішня система забезпечення якості

Сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів організаційної структури, визначених механізмів відповідальності, повноважень та процедур, а також процесів та ресурсів, які забезпечують здійснення загального керівництва якістю та її відповідність встановленим вимогам, які закріплені нормативно-правовими документами, що спрямовані на забезпечення високої якості надання освітніх послуг в Університеті.

Кінцева мета функціонування системи якості – забезпечення підготовки конкурентоспроможного на ринку праці випускника.

Система якості поєднує, впорядковує і спрямовує діяльність всіх структурних підрозділів Університету на здійснення високоякісної підготовки фахівця. Головним принципом функціонування системи якості є студентоцентрованість в усіх складових освітнього процесу в Університеті.

Основними принципами системи якості виступають:

- відкритість всіх процесів, пов'язаних із наданням освітніх послуг;
- сучасність змісту, форм, методів і технологій навчання студентів, слухачів та аспірантів;
- варіативність і гнучкість в реалізації освітніх програм;
- об'єктивність оцінок і суджень, постійна рефлексія;
- практична спрямованість освітнього процесу, відповідність потребам ринку праці.

Внутрішня система забезпечення якості освіти реалізується через такі заходи:

- моніторинг якості освітнього процесу;
- соціально-педагогічний супровід адаптаційних періодів, що забезпечується проведенням тренінгів, індивідуальною роботою з особами, що мають потребу в зазначеному супроводі;
- постійне оновлення і удосконалення навчально-методичного забезпечення;
- розробка і впровадження в практику роботи нових освітніх програм і удосконалення та оновлення навчальних планів;
- внесення необхідних змін до змісту підготовки фахівців;
- впровадження інноваційних технологій і підходів;
- неперервне підвищення кваліфікації педагогічного та науково-педагогічного персоналу;
- проведення зовнішнього аудиту щодо управління якістю, який здійснюють незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

З метою здійснення внутрішнього моніторингу якості освіти проводяться:

- самоаналіз стану підготовки фахівців відповідно до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних і акредитаційних вимог тощо;
- періодичний (не менше 2-х разів на рік) аналіз успішності студентів (за курсами / спеціальностями, за структурними підрозділами);
- визначення рейтингу викладачів;
- аналіз відгуків керівників практики (педагогічної тренерської);
- опитування і анкетування роботодавців щодо якості підготовки працівників, які є випускниками Університету;
- залучення роботодавців до роботи в Екзаменаційних комісіях при проведенні атестації.

Постійне оновлення і удосконалення навчально-методичного забезпечення реалізується через:

- щорічне оновлення робочих навчальних програм, які обов'язково обговорюються на засіданнях кафедри;
- оновлення і розробку нових засобів діагностики навчальних досягнень (в т.ч. засобів поточного і підсумкового контролю, атестації). Всі матеріали семестрових і випускових екзаменів розробляються на компетентнісних засадах;
- забезпечення навчальних дисциплін електронними навчальними курсами.

Відповідно до навчальних планів майбутні фахівці за всі роки навчання проходять різні види практик, метою яких є формування практичних умінь і навичок для самостійного прийняття рішень під час професійної діяльності, отримання навичок тренерської та викладацької діяльності та оволодіння сучасними методами, формами організації праці.

Кафедра приділяє значну увагу методичному забезпеченню навчального процесу. У рамках навчальних підрозділів ця робота здійснюється у формах проведення наукових та навчально-методичних семінарів кафедри. Постійно проводиться робота над створенням нових навчально-методичних матеріалів, розширенням і модернізацією бази проходження навчальної і виробничої практик.

Стратегією навчання є надання випускникам широкого спектру знань з фундаментальних і фахових дисциплін, можливості засвоєння навичок самоосвіти, науково-дослідної роботи, розвитку творчих здібностей, своєчасної адаптації до складних обставин майбутньої практичної діяльності у нових ринкових умовах. Організації освітнього процесу потребує значної методичної роботи колективу кафедри. Створюється електронна база навчальних посібників, підручників та інших методичних матеріалів. Особлива увага приділяється широкому впровадженню у навчальний процес елементів інформаційно-комунікативних технологій.